

КАФЕДРА ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ

Методика роботи з хором

Освітній ступінь	магістр	Курс	2
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Семестр	4
Освітньо-професійна програма	Хорове диригування		
Статус	<u>обов'язкова</u>	ECTS	3
		Годин	90
		Індивідуальні години	40
		Самостійна робота	50
Семестровий контроль	<u>залік/ атестаційний екзамен</u>		

Інформація про викладача

ПІБ	Радик Дмитро Васильович, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри хорового диригування НМАУ ім. П.І. Чайковського,
Профіль викладача	
e-mail	

Анотація навчальної дисципліни

Мета курсу - опанування специфікою роботи хорового диригента в контексті діяльності хорового класу.

Завдання курсу:

- розкрити загальні поняття хорового мистецтва в контексті хорової творчості, музично-хорової педагогіки, виконавства;
- осмислити еволюцію виконавських стилів хорового диригування в історичному зрізі епох;
- усвідомити форми та методи роботи диригента з хоровим колективом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- загальні поняття хорового мистецтва в контексті хорової творчості, музично-хорової педагогіки, виконавства;
- еволюцію виконавських стилів хорового диригування в історичному зрізі епох;
- форми та методи роботи диригента з хоровим колективом.

вміти:

- аналізувати систему понятійного апарату хорового диригента в контексті хорової творчості та музично-хорової педагогіки;

- творчо переосмислювати і застосовувати у власній професійній діяльності особливості стильових концепцій хорового виконавства;
- застосовувати практично форми та методи роботи диригента з хоровим колективом.

Перелік тем

Тема 1. Практично-творча та виконавська діяльність хорового диригента як концептуальна основа його професійної майстерності

Тема 2. Засоби виконавської виразності в контексті комплексного аналізу практичної діяльності диригента хору

Тема 3. Система практичних навиків диригента – ідентифікуючий аспект його професійно-фахової діяльності

Тема 4. Аналіз хорової партитури як система детермінацій в контексті її практичного втілення

Тема 5. Розспівка, дикція та артикуляція – сфера ідентифікації практичної роботи диригента з хором

Тема 6. Хорова звучність та засоби музичної виразності

Тема 7. Методичні рекомендації для роботи над твором a'cappella

Тема 8. Інтерпретація як відображення комплексного підходу до реалізації авторського задуму

Форми та технології навчання

Педагогічні:

- вербальний: пояснення, коментарі, обговорення;
- наочний: показ, демонстрація, ілюстрації;
- аналітичний: робота з літературою, аудіо-відеоматеріалами;
- ігровий: рольові ігри, ігрове моделювання, етюдна робота.

Мистецтвознавчі:

- жанровий: визначення характерних ознак уривку за сюжетом, драматургією, родовими і видовими ознаками твору;
- стилістичний: визначення характерних ознак ролі відповідно до певної історичної доби, національності, індивідуальних рис персонажа (вік, стать, соціальний статус, тілобудова, темперамент тощо);
- інтерпретаційні трактування художнього образу відповідно до жанрово-стильових ознак ролі.

Навчальні ресурси

Нотний матеріал відповідного курсу, музикознавча та методична література за фахом представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії. За умови дистанційного навчання через протиепідеміологічні заходи, всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали завантажуються на [GOOGL DISK ifm1.2nmau@gmail.com](mailto:ifm1.2nmau@gmail.com). Програми модульних контрольних робіт у формі концертного виступу студентів у формі посилання на YOUTUBE надсилаються на офіційні електронні адреси кафебри.

Методи контролю

Поточний (міжсесійний) контроль:

- вербальний: співбесіда, експрес-опитування;
- аналітичний: аналіз самопідготовки студента;
- практичний: виконання вправ, практичний показ;

Підсумковий контроль:

- вербальний: колоквіум;
- практичний: задача етюдів, уривків

Система оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно	вичерпна і розгорнута відповідь на питання колоквіуму з аналізом сучасних літературних джерел, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань.
82–89–В– добре	грунтовна відповідь на питання колоквіуму з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань.
74–81–С– добре	повна відповідь на питання колоквіуму з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань.
64–73–D– задовільно	відповідь на питання колоквіуму в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань.
60–63–Е– задовільно	відповідь на питання колоквіуму в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань.
35–59–FХ– незадовільно (з можливістю повторного складання)	відповідь на питання колоквіуму в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань.
0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	відповідь на питання колоквіуму на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання практичних завдань.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів, концертів тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамова Н. Целостность и управление. – М.: Музыка, 1974.
2. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Кн.1-2. – М.: Музыка, 1930. – Л.: Музыка, 1947.
3. Асафьев Б. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании. –Л.: Музыка, 1973.
4. Бенч-Шокало О. Український хорівий спів. –К.: Український світ, 2002
5. Берков В. Гармония и музыкальная форма. – М.: Сов.композитор, 1962.
6. Бочкарев Л. Психологические основы музыкального обучения. – К.: Музыка, 1979.
7. Браудо И. Артикуляция /О произнесении мелодии. – Л.: Музыка, 1973.
8. Брудный Ф. О проблеме коммуникации. –М., 1975.
9. Ванслов В. Об отражении действительности в музыке. –М.: Музыка, 1953.
- 10.Виноградов К. Работа над дикцией в хоре. –М.: Музыка, 1967.
- 11.Виноградов К. Вокально-хоровые распевания для академического хора. –М.: Музыка, 1969.
- 12.Гарбузов Н. Внутризонный интонационный слух и методы его развития. –М.: Музыка, 1951.
- 13.Гарбузов Н. Зонная природа тембрового слуха. – М.: Музыка, 1956.
- 14.Герасимова-Персидська Н. Микола Дилецький. Хорові твори. – К.: Музична Україна, 1981.
- 15.Герасимова-Персидська Н. Українські партесні мотети початку XVIIIст. – К.: Музична Україна, 1991.
- 16.Гулеско І. Національний хорівий стиль: Навч. посібник. –Х., 1994.
- 17.Гунке И. Учение о мелодии / Полное руководство к сочинению музыки. –СПб, 1863.
- 18.Дмитриев Л. Основы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1968.
- 19.Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором. – М.: Музгиз, 1953.
- 20.Дмитриевский Г. Ансамбль хора. Работа с хором. – М.: Музыка, 1972.
- 21.Егоров А. Теория и практика работы с хором. – Л.: Музгиз, 1951.
- 22.Ержемский Г. Структура общения дирижера. – Краснодар, 1975.
- 23.Ержемский Г. Психология творчества. – М.: Музыка, 1987.
- 24.Ержемский Г. Психология дирижирования. – М.: Музыка, 1988.
- 25.Живов В. О выразительности дирижерского жеста: методика, опыт. –М.: Профиздат, 1977.
- 26.Живов В. Теория хорового исполнительства. – М.: Эдиториал УРСС, 1998.
- 27.Іваницький А. Українська народна творчість: Пос. для вищ, та серед. учб. закл. –К.: Музична Україна, 1990.
- 28.Избицкая Н. К проблемам интонации современной хоровой музыки на примере анализа хоров Б.Лятошинского. Автореферат. – К.: КГК, 1992.
- 29.Івченко Л. Український кант XVII-XVIII століть. –К.: Музична Україна, 1990.
- 30.Ильин В. Искусство миллионов. –Л.: Музыка, 1967.
- 31.Історія української музики: в 6 т. –К.: Наукова думка, 1989 – т. 1-2; 1990 – т.3; 1992 – т.4.
- 32.Казачков С. Некоторые вопросы репетиционной работы с хором. – Казань, 1955.
- 33.Колеса М. Основы техники дирижирования. – К.: Держвид., 1960.
- 34.Кондрашин К. Мир дирижера. Технология вдохновения. – Л.: Музыка, 1976.
- 35.Корихалова Н. Интерпретация музыки. – Л., 1979.
- 36.Краснощеков В. Вопросы хороведения. – М.: Музыка, 1969.
- 37.Краснощеков В. Технические и художественные приемы работы с самодеятельными хорами. Уч. пос. – М., 1980.

- 38.Кремлев Ю. Вопросы музыкальной эстетики. – М., 1953.
- 39.Лашенко А. Хоровая культура: Аспекты изучения и развития. – К.: Музична Україна, 1989.
- 40.Левандо П. Проблемы хороведения. – Л.: Музыка, 1974.
- 41.Любинский И., Скатерщикова В. Основы эстетики и искусствознания. – М.: Просвещение, 1979.
- 42.Мазель Л. О мелодии. –М.: Музыка, 1952.
- 43.Мазель Л., Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. – М.: Музыка, 1967.
- 44.Малько Н. Основы техники дирижирования. –М.: Музыка, 1965.
- 45.Мархлевський А. Практичні основи роботи в хоровому класі. –К.: Музична Україна, 1986.
- 46.Медынь Я. Методика преподавания дирижерских дисциплин. – М.: Музыка, 1979.
- 47.Морозов В. Тайны вокальной речи. – Л.: Наука, 1967.
- 48.Минин В. Еще о подготовке хормейстеров. – М.: Советская музыка, №8, 1966.
- 49.Мусин И. О воспитании дирижера. – Л.: Музыка, 1986.
- 50.Мухин В. Вокальная работа в хоре // Работа в хоре. – М.: Музыка, 1964.
- 51.Ольхов К. Вопросы теории дирижерской техники и обучения хоровых дирижеров. –Л.: Музыка, 1979.
- 52.Пигров К. Руководство хором. – М.: Музыка, 1964.
- 53.Пономаренков И. Строй и ансамбль хора // Работа в хоре. – М.: Музыка, 1964.
- 54.Попов С. Организационные основы работы самодеятельного хора // Работа в хоре. –М.: Музыка, 1964.
- 55.Птица К. О хоровом дирижировании // Работа в хоре. – М.: Музыка, 1964.
- 56.Птица К. Проблемы стиля и хоровое исполнительство: методика, опыт. – М.: Профиздат, 1972.
- 57.Радик Д. Диригент – партитура – хор // Теорія практики професії. – К.: Рукопис, 2004.
- 58.Сивизьянов А. Проблемы мышечной свободы дирижера хора. – М.: Музыка, 1983.
- 59.Скребков С. Гармония в современной музыке: Очерки. – М.: Музыка, 1965.
- 60.Соколов Вл. Работа с хором. – М.: Музыка, 1967.
- 61.Теплов Б. Психология музыкальных способностей. – М.: Музыка, 1947.
- 62.Тюлин Ю. Учение о музыкальной фактуре и фигурации. – М.: Музыка, 1976.
- 63.Хазанов А. Как разучивать произведение с хором // Работа в хоре. –М.: Музыка, 1964.
- 64.Холопова В. Музыкальный тематизм: Н.-метод. очерк. –М.: Музыка, 1983.
- 65.Чесноков П. Хор и управление им. – М.: Музгиз, 1952.
- 66.Юссон Р. Певческий голос. – М.: Музыка, 1974.
- 67.Яковлев Е. Проблемы художественного творчества. – М., 1972.